

Statistikansvarig myndighet:
Skogsstyrelsen

Kvalitetsdeklaration version:1
2025-12-02

KVALITETSDEKLARATION

Produktnamn

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk och fiske.

Statistikområde

Miljö och sociala värden i skogsbruket.

Produktkod

JO1403.

Referenstid

Referensperioden är tre avverkningssäsonger. Resultat presenteras genomgående som rullande treårsmedeltal baserat på vilken säsong (1/9–30/8) avverkningen genomfördes.

I Hänsynsuppföljningen presenteras avverkningssäsongens midsäsong, 2022/2023 detta gäller föryngringsavverkningar genomförda 2021/2022-2023-2024. Taget hänsyn inventerades cirka ett år efter föryngringsavverkningen utfördes.

Innehållsförteckning

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans.....	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler.....	4
1.2.3 Statistiska mått.....	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet.....	4
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval.....	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall.....	5
2.2.5 Bearbetning.....	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet.....	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet.....	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	6
4.3 Presentation	6
4.4 Dokumentation	6
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	6
5.1 Jämförbarhet över tid	6
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3 Sam användbarhet i övrigt	7
5.4 Numerisk överensstämmelse	7
Allmänna uppgifter.....	7
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	8
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	8
C Bevarande och gallring	8
D Uppgiftsskyldighet.....	8
E EU-reglering och internationell rapportering	8
F Historik.....	8
G Kontaktuppgifter	8

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken om miljöhänsyn vid föryngringsavverkning är att beskriva lämnad hänsyn vid föryngringsavverkning på produktiv skogsmark. Krav på miljöhänsyn vid föryngringsavverkning är en central del i den svenska skogspolitiken. Miljöhänsyn regleras i 30 § Skogsvårdslagen (1979:429) samt i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 1993:2). Vidare finns koppling mot miljömålet Levande skogar där statistiken är ett av underlagen som används för bedömning av målpuppfyllelse.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistikanvändare är till exempel myndigheter, media och forskare. Statistiken används bland annat för uppföljning inom skogspolitik. Informationsbehovet är stort, ofta större än vad inventeringen är dimensionerad till att besvara.

1.2 Statistikens innehåll

Från och med 2025 redovisas resultaten för miljöhänsyn från Hänsynsuppföljning 2.0 (HU 2.0) som är en utvecklad metod jämfört med tidigare hänsynsuppföljning. Inventeringen för HU 2.0 sker cirka ett år efter avverkning.

De föryngringsavverkningar som avverkades 2021/2022–2023/2024 med midsäsong 2022/2023, fältinventerades under barmark åren 2023, 2024 och 2025. Dessa ligger till grund för resultatet som presenteras 2025 som ett treårsmedelvärde med avverkningssäsongen 2022/2023. I publiceringen 2025 bygger resultatet på 1 436 föryngringsavverkningar som i sin tur innehöll 4203 hänsynsytor. Vidare besöktes sammanlagt 26 903 provytor belägna på hyggen och i hänsynsytor.

Den centrala målstorheten som skattas redovisar andel av areal produktiv skogsmark som lämnats som hänsyn vid föryngringsavverkning med fördelning på landsdelar, hänsynstyper samt ägarkategorier. Dessutom redovisas andel skogsmarksareal lämnad hänsyn i procent vid föryngringsavverkning fördelat på storleksklass och avverkningssäsong.

Vidare är hänsynen mot vattendrag en viktig del, här presenteras en andel strandlinje som saknar hänsyn samt medelbredd på den hänsynen som har lämnats.

1.2.1 Objekt och population

För HU 2.0 bygger andelsskattningen på hänsynsytor innehållande mindre områden produktiv skogsmark som lämnats vid föryngringsavverkning. HU 2.0 är en stickprovsundersökning i fält, vilket leder till skillnader mellan målobjekt och observationsobjekt. Objekten är föryngringsavverkningar större än 0,5 hektar. Populationen för hänsynsuppföljningen utgörs av alla de anmälningar om föryngringsavverkning, samt ansökningar om tillstånd för avverkning i fjällnära skog som inkommer till Skogsstyrelsen givet att föryngringsavverkning har skett respektive avverkningssäsong mellan 1/9-31/8.

1.2.2 Variabler

I HU 2.0 samlas ett hundratal variabler in som främst avser att beskriva arealer hänsyn som avgränsas i fält med GPS efter kartanalys och substrat på provytor.

1.2.3 Statistiska mått

HU2.0: Statistiken från hänsynsuppföljningen utgörs av beräknade värden på statistiska storheter som andel av areal, andel av strandlinje och medelbredd på lämnad hänsyn mot vattendrag.

Sammanhängande kalmark: Totaler, medelvärden och medianer.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Materialet från HU 2.0 redovisas uppdelat på landsdelarna:

Norra Norrland = AC och BD län

Södra Norrland = Z, Y, och X län

Svealand = AB, C, D, U, T, S och W län

Götaland = E, H, K, G, F, O, N och M län

och uppdelat på ägarkategorierna:

Enskilda ägare = fysisk person, dödsbon och bolag som inte är aktiebolag.

Övriga = staten, statsägda aktiebolag, övriga allmänna ägare, privata aktiebolag samt övriga privata ägare.

För sammanhängande kalmarksareal används redovisningsgrupperna Län, landsdel och hela landet med samma landsdels indelning som HU 2.0 ovan.

Även storleksklasser redovisas i intervall om

≤ 1

>1-2

>2-4

>4-10

>10-20

>20-50

>50.

1.2.5 Referenstider

För HU 2.0 är referensperioden 3 avverkningssäsonger. Detta innebär att de förnygringsavverkningar som inventerats och ligger till grund för resultatet som presenteras 2025 avverkades 2021/2022–2023/2024.

Sammanhängande kalmark pausas 2025 i väntan på kvalitetsutvärdering av materialet då en metodförändring har skett av förändringsanalysen som utgör underlag för statistiken.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I HU 2.0 anses tillförlitligheten totalt sett vara god. Resultaten presenteras som glidande treårsmedeltal med tillhörande felmarginal, som redovisas på landsdelsnivå. För HU 2.0 redovisas även ett osäkerhetsmått i form av felmarginal till varje resultat.

2.2 Osäkerhetskällor

Eftersom HU 2.0 är stickprovsundersökningar är resultaten behäftade med urvalsfel. Det kan också förekomma andra typer av felkällor, till exempel registreringsfel, mätfel, bearbetningsfel med mera. Dessa felkällor minimeras genom inbyggda valideringskontroller i registreringsapplikationen samt regelbundna kalibreringsövningar i fält. Alla inventerare skall enligt Skogsstyrelsens miljöledningssystem delta på minst en kalibreringsövning per år. Även kvalitetskontroller genomförs i databasen efter inventering.

2.2.1 Urval

Från alla de anmälningar om föryngringsavverkning och ansökningar om tillstånd för avverkning i fjällnära skog som inkommer till Skogsstyrelsen lottas ett visst antal ut för uppföljning av miljöhänsyn. Lottningen sker via ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (OSU), stratifieringsvariablerna som tillämpats är ägarkategori, landsdel, storlek och närhet till vatten. Storleken för anmäld areal är större än eller lika med 0,3 hektar och enligt faktiskt avverkad är arealen avverkad större än eller lika med 0,2 hektar. Närhet till vattenyta eller vattenlinje ska vara inom 30 meter och avgörs utifrån Lantmäteriets vattenkarta. Inom varje landsdel fördelas hälften av objekten bland avverkningar inom 30 meter från vatten och hälften utanför detta.

Antal objekt är anpassat för att inventeringen ska ge tillfredsställande noggrannhet, genom rullande treårsmedeltal, för landsdelarna norra Norrland, södra Norrland, Svealand och Götaland, samt hänsyntyperna skyddszon mot vatten, skyddszon övrigt, skyddszon mot myrimpediment, skyddszon mot bergimpediment, skyddszon formellt skyddat område, skyddszon mot hänsynskrävande biotop, skyddszon mot annat ägoslag eller annan bruksenhet och övrig hänsyn. (ej skyddszon)

2.2.2 Ramtäckning

Populationen består av alla föryngringsavverkningar större än 0,5 hektar. Lottningen sker bland alla anmälningar och ansökningar om föryngringsavverkning som inkommer till Skogsstyrelsen. Dessutom ska föryngringsavverkningarna enligt förändringsanalys utifrån satellitbilder vara noterade som avverkade.

2.2.3 Mätning

Uppgiftsinsamling sker genom inventering i fält och registrering i en applikation. Fältinventeringen genomförs som en stickprovsinventering och mätning i fält sker inom provytor och genom arealmätningar av hänsynsytor. Mätningsförfarandet framgår av instruktion. Se punkt 4.4 Dokumentation.

2.2.4 Bortfall

I huvudsak förekommer två typer av bortfall för HU 2.0:

1. Bortfall som beror på att avverkningens syfte varit att ändra pågående markanvändning till annat än skogsbruk.
2. Bortfall som beror på att inventeringen förhindrats av olika orsaker.

Bortfallstypen 1 innebär att anmälan egentligen inte ingår i rampopulationen föryngringsavverkningar.

Bortfallstypen 2 kan bero på ett antal orsaker. De avverkade objektens urvalssannolikhet kompenseras i efterhand utifrån bortfallsfrekvensen.

2.2.5 Bearbetning

Vid registrering sker såväl kontroller av giltiga värden som sambandskontroller för att minimera felkällor vid bearbetning.

2.2.6 Modellantaganden

Inte aktuellt för dessa inventeringar.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ingen preliminär statistik presenteras.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är normalt 1 månad, fältinventering exkluderat.

3.2 Frekvens

Statistik presenteras årligen.

3.3 Punktlighet

Resultatet publiceras enligt publiceringsplan 2 december 2025.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Resultaten från undersökningen finns i [Skogsstyrelsens statistikdatabas](#) och i diagram samt beskrivande text på [Skogsstyrelsens statistiksidor](#) på hemsidan. Dessutom lägger vi i samband med publicering ut en nyhet på Skogsstyrelsens hemsida.

De som valt att prenumerera på statistiknyheter från oss får även statistiknyheten via e-post. Statistiknyhet och publiceringskalender finns på Statistikens startsida.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Vissa möjligheter till ytterligare bearbetning av statistik finns.

4.3 Presentation

Resultaten läggs ut i tabeller i Skogsstyrelsens statistikdatabas (länk ovan). Där kan användarna skapa egna tabeller och diagram.

Varje undersökning har en egen produktsida på Skogsstyrelsens hemsida. På Skogsstyrelsens statistiksidor (länk ovan) presenteras delar av resultaten i form tabeller, diagram och kortare textkommentarer. Det finns även direktlänkar till färdiga tabeller i statistikdatabasen. På sidan finns "Bra att veta" och mer detaljer presenteras under "Fakta om statistiken" där det finns en länk till kvalitetsdeklarationen.

4.4 Dokumentation

Dokumentationen utgörs av denna kvalitetsdeklaration samt Instruktionen för fältarbete vid Hänsynsuppföljning 2.0.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Sammantaget finns data över hänsynsareal från 1999 och framåt. För perioden från 1999 till 2017 kommer data från Skogsstyrelsens Polytaxinventering, från

och med 2020 från Hänsynsuppföljningen. Från om med 2025 kommer data från HU 2.0. På grund av byte av metod 2008, 2015 och 2021 är tidsserien som presenteras avseende lämnad miljöhänsyn uppdelad i fyra delar med 1-2 års lucka mellan. Nivåskillnaden mellan de olika tidsserierna beror troligen till största delen på skillnaderna i inventeringsmetod. Resultatet som presenteras i år ska jämföras med försiktighet med tidigare år eftersom inventeringsmetodiken och sammanställningarna skiljer sig åt. Hela tidsserien finns i Skogsstyrelsens statistikdatabas. Från och med avverkningssäsongen **2022/2023** baseras resultaten på en **nyutvecklad inventeringsmetodik av endast lämnad miljöhänsyn**. Tidigare har inventeringen besökt objekten både före och efter avverkning. På grund av dessa förändringar är resultaten **inte fullt jämförbara med tidigare skattningar**.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan HU2.0 och tidigare inventering har dålig och i vissa fall ingen jämförbarhet mellan vissa grupper. Vid övergång till den nya inventeringen har hänsynstyperna ersatts från den tidigare indelningen av hänsyn – *Biotop*, *Utvecklingsmark* och *Kantzoner* – till en ny kategorisering. Den nya indelningen består av Kantzon totalt samt Övrig hänsyn. Där *kantzon totalt* delas in i två underkategorier: Kantzon mot vatten och Övriga kantzoner. En jämförelse med tidigare publicering mot kategorin kantzoner ska inte göras. Detta eftersom Kantzon totalt nu innehåller många fler underkategorier än tidigare publicering. Här finns nu kantzon mot annat ägoslag, berg, myr och hänsynskrävande biotop. Vidare kan inte heller kategorierna Biotop plus utvecklingsmark som tidigare presenterades likställas med den nuvarande hänsynstypen Övrig hänsyn.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Samanvändning kan vara aktuell med statistik från andra producenter till exempel SLU, Riksskogstaxeringen.

Jämfört med tidigare inventeringar av tagen miljöhänsyn vid föryngringsavverkning finns stora skillnader men även likheter i inventeringsmetodik. Jämförbarheten måste här bedömas för aktuell målstorhet.

5.4 Numerisk överensstämmelse

God överensstämmelse finns även mellan hänsynsareal bedömd i fält hos SLU Riksskogstaxeringen och andelen hänsyn som lämnas på eller i anslutning till avverkningsytan. Inga brister är observerade.

Tabell 1. Skogsmarksareal lämnad som hänsyn vid föryngringsavverkning. Genomsnitt för avverkningar 2011-2019, uppmätt 0-5 år efter avverkning. Avser andel av areal bruttoavverkning.

Landsdel	Små bestånd på hyggen	Kantzoner	Hänsynsytor totalt
Norra Norrland	5%	6%	10%
Södra Norrland	6%	6%	12%
Svealand	5%	5%	10%
Götaland	4%	2%	7%
Hela landet	5%	5%	10%

Källa: Riksskogstaxeringen

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

HU 2.0 ingår i Sveriges officiella statistik.

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

C Bevarande och gallring

Ingen gallring av primärdata förekommer. En kopia av denna kvalitetsdeklaration förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet förekommer inte då undersökningarna baseras på inventering i fält.

E EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering saknas.

F Historik

Skogsvårdsorganisationen har sedan början av 1960-talet samlat in information om återväxternas kvalitet och följt upp miljöhänsynen vid föryngringsavverkning sedan början av 1990-talet.

För att utöka analysmöjligheterna samt skapa ett rationellare inventeringssystem så sammanfogades dessa uppföljningar i ett system, kallat *R-Polytax*, 1998. *R-Polytax* har genomförts i hela landet med årliga inventeringar från 1999 och har publicerats under en period av 13 år. Systemet reviderades 2008 och bytte namn till *Polytax*. Begreppet *Polytax P5/7*. (ÅU) har dock ansetts svårbegripligt för utomstående och fr.o.m. 2015 gäller den nya benämningen *Återväxtuppföljning*.

Under 2015 påbörjades genomförandet av en ny hänsynsuppföljning (HU) och inventeringen startade 2017. Inventeringen av HU 2.0 påbörjades 2023.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet:	Skogsstyrelsen
Kontaktinformation:	Svante Claesson
E-post:	svante.claesson@skogsstyrelsen.se
Telefon:	036 - 359368